

EU og Internationalt
Den 10. marts 2020
MFVM 024

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021
– *Delvis generel indstilling*
KOM (2019) 581
side 2

2. Krisestyringsværktøjer i den fælles landbrugspolitik
– *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke
side 10

3. International handel og landbrug
– *Præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 13

4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2019/1838 om visse fiskerimuligheder for 2020 i Østersøen og andre farvande og berigtigelse og ændring af forordning (EU) 2020/123 for så vidt angår visse fiskerimuligheder for 2020 i EU- og ikke EU-farvande
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2020) 87
side 20

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 23. marts 2020

- Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021
KOM (2019) 581**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. januar 2020. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 31. oktober 2019 fremsat forslag til overgangsforanstaltninger for året 2021. Forslaget tager hensyn til, at forhandlingerne om den samlede landbrugsreform er forsinket, således at landbrugsreformen først ventes at gælde for perioden 2022-2027. Forslaget viderefører derfor muligheden for at udbetale støtte på baggrund af nugældende regler, samt at give tilsagn under landdistriktsprogrammet. Forslaget må forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, og kan have negativ betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark, hvis det ikke bliver muligt at give nye 20-årige tilsagn til bl.a. vådområder i 2021. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på delvis generel indstilling.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2019) 581 af den 31. oktober 2019 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021. Forslagene er modtaget i en dansk sprogdugave den 15. november 2019.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og vil skulle behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på delvis generel indstilling.

Formål og indhold

Forslaget tager hensyn til, at forhandlingerne om den samlede landbrugsreform er forsinket således, at landbrugsreformen formentlig først vil gælde for perioden 2022-2027. Forslaget indeholder elementer, som tager højde for de finansielle aspekter, herunder en budgetreduktion som foreslået af Kommissionen i forslaget om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (MFF), og som skal gælde fra

budgetår 2021. Der udestår en vedtagelse af den flerårige finansielle ramme, og alle budgettal er derfor med forbehold for vedtagelsen af den flerårige finansielle ramme.

Forslaget viderefører regelgrundlaget for de nuværende støtteordninger under den direkte støtte, herunder muligheden for at yde koblet støtte i form af slagtepræmie til handyr, betaling til unge landbrugere og ø-støtte. De grønne krav i forbindelse med den direkte støtte videreføres ligeledes. Endvidere bliver krydsoverensstemmelsesreglerne videreført uændret i overgangsperioden. Desuden er den nuværende mulighed for at overføre midler (fleksibilitet) mellem direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II) forlænget, så den også gælder for kalenderåret 2021. Midler overført fra den direkte støtte vil være til rådighed for landdistriktsindsatser fra 2022. Beslutninger herom skal meddeles Kommissionen senest 1. august 2020.

I forslaget er det nationale loft for Danmark over direkte støtte for 2021 reduceret med 3,9 % til 846,1 mio. €, og loftet for landdistriktsstøtte med ca. 15 % til 75,8 mio. €. Kommissionen skal for 2021 have meddelelse om beslutninger i forhold til anvendelsen af støttelofter, overførsel af midler mellem direkte støtte og landdistriktspolitikken samt fordelingen af det nationale loft mellem støtteordninger.

Det foreslås, at betalingsrettigheder tildelt til landbrugere før 1. januar 2020 betragtes som korrekt tildelt per 1. januar 2021, medmindre betalingsrettighederne er tildelt på et faktisk forkert grundlag. Det er medlemsstaternes ansvar, at fejl i antal eller værdi af betalingsrettigheder, som man bliver bekendt med, korrigeres i løbet af 2020.

Der åbnes mulighed for, at der i 2020 og i 2021 for grundbetalingsordningen kan gennemføres en yderligere udjævning af betalingsrettighedernes værdi mod den nationale enhedsværdi. Dette sker ved at forhøje værdien af betalingsrettighederne med en nuværende værdi under den nationale enhedsværdi. Denne ændring finansieres ved en reduktion i værdien af betalingsrettigheder med en værdi over den nationale enhedsværdi. Denne regel kan anvendes med virkning fra den 1. januar 2020 og er frivillig for medlemsstaterne.

Kommissionen foreslår, at de nuværende landdistriktsprogrammer kan forlænges til 31. december 2021. Medlemsstater, der ønsker at udnytte denne mulighed, skal notificere deres beslutning til Kommissionen senest 10 dage efter den kommende forordnings ikrafttrædelse. Hvis Kommissionen ikke anser en udvidelse af programperioden for et givet program for at være velbegrundet, skal Kommissionen meddele dette til den pågældende medlemsstat inden 6 uger efter modtagelsen af notifikationen. En forlængelse forudsætter desuden, at der efterfølgende foretages en ændring af landdistriktsprogrammet.

Kommissionen foreslår, at forordning (EU) nr. 1303/2013 med fælles bestemmelser for fondene – herunder Landdistriktsfonden - fortsat gælder for landdistriktsprogrammerne fra perioden 2014-2020 og for de programmer, som medlemsstaterne beslutter at forlænge til udgangen af 2021. Som følge heraf forlænges visse tidsfrister i denne forordning med et år. Dette indebærer, at der også skal udarbejdes en gennemførelsesrapport om landdistriktsprogrammet for 2024, at der skal afholdes årsmøde med Kommissionen i 2024, at slutevalueringen om landdistriktsprogrammet først skal være afsluttet den 31. december 2025, og at udgifter er støtteberettigede under Landdistriktsfonden indtil den 31. december 2024 m.v. Desuden udvides EU's budgetforpligtelse i forbindelse med landdistriktsprogrammet til at omfatte perioden 1. januar 2014 - 31. december 2021.

For medlemsstater, der beslutter at forlænge programperioden til udgangen af 2021, vil partnerskabsaftalen mellem Kommissionen og den pågældende medlemsstat fortsat udgøre et strategisk dokument i forhold til gennemførelse af støtteordninger under Landdistriktsfonden i 2021.

Kommissionen foreslår, at det skal være muligt at yde støtte til lokaludvikling styret af lokalsamfundet (lokale aktionsgrupper, LAG) med finansiering fra flere fonde, i de landdistriktsprogrammer, der forlænges til udgangen af 2021, i overensstemmelse med reglerne i den kommende forordning om fælles bestemmelser for en række fonde. For medlemsstater, der beslutter at overføre midler fra søjle I til søjle II i 2021, skal beregningen af minimumstildelingen på 5 % til de lokale aktionsgrupper (LAG) ske på baggrund af midlerne fra Landdistriktsfonden for 2021 før overførslen af midler fra søjle I.

Kommissionen foreslår endvidere, at eventuelle nye tilsagn givet i 2021 under de flerårige arealbaserede ordninger for miljø- og klimavenligt landbrug samt økologisk landbrug (i Danmark Økologisk Arealtilskud, Pleje af græs og naturarealer, 20-årig fastholdelse af vådområder og af lavbundsjord) vil blive begrænset til at være af 1-3 års varighed, og derfor vil det som udgangspunkt ikke være muligt at give tilsagn om fastholdelse af vådområder og lavbundsprojekter med en 20 årig tilsagnsperiode. Flerårige arealbaserede tilsagn givet til biodiversitetsskov (under artikel 34) er ikke omfattet af samme begrænsning.

Det fremgår af forslaget, at alle flerårige foranstaltninger, som Danmark anvender under den forrige og nuværende periode, kan finansieres både i overgangsperioden og i den kommende periode. Det fremgår, at udgifter i relation til tilsagn givet frem til udgangen af 2021 vil være underlagt N+3-reglen, hvorefter medlemsstaten vil have frem til udgangen 2024 til at hjemtage midlerne. Fra 2025 vil finansiering af tilsagn givet under det nuværende landdistriktsprogram være muligt under den nye CAP-plan, såfremt de pågældende ordninger indarbejdes i den fremtidige strategiske plan.

Reglerne om at afslutte programmet, herunder at Kommissionen betaler saldoen med forbehold af disponible budgetmidler bliver opretholdt. Endelig fortsætter reglen om, at budgetforpligtelser bortfalder, hvis medlemsstaterne ikke har fremsendt udgiftsanmeldelser senest 6 måneder efter, at landdistriktsprogrammet lukker. Kravene vedrørende afsendelse af den årlige gennemførelsesrapport og slutevalueringen justeres i overensstemmelse med forlængelse af programperioden.

Den nuværende krisereserve fortsætter, og tildelingen for 2021 fastsættes uændret til 400 mio. € (i 2011-priser). EU's budgetforpligtelser til programmer for udvikling af landdistrikterne fortsætter uændret. Hvis medlemsstaterne vælger at forlænge eksisterende landdistriktsprogrammer fra 2014-2020 til udgangen af 2021, bliver der ikke udbetalt forskud fra EU i 2021.

For støtte til producentorganisationer i frugt og grøntsektoren indgår i forslaget, at producentorganisationerne senest 15. september 2021 skal anmode de nationale myndigheder om, at deres driftsprogram tilpasses den kommende forordning om strategiske planer eller indsende et nyt driftsprogram tilpasset reglerne i den kommende forordning om strategiske planer. I modsat fald ophører deres nuværende driftsprogrammer den 31. december 2021. For biavlprogrammet gælder, at det nugældende treårige biavlprogram fortsætter indtil den 31. juli 2022.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har fremlagt et foreløbigt revideret tekstforslag. De vigtigste ændringsforslag er:

- Hvis Kommissionen ikke mener, at en medlemsstats beslutning om at forlænge et landdistriktsprogram til udgangen af 2021 er behørigt begrundet, skal dette meddeles til medlemsstaten senest 3 uger efter modtagelsen af notifikationen fra medlemsstaten. Hvis Kommissionen ikke kan godkende notifikationen, skal medlemsstaten indenfor 3 uger meddele Kommissionen, om den fastholder beslutningen om en forlængelse, eller om beslutningen trækkes tilbage.
- For landdistriktsprogrammer, der forlænges til udgangen af 2021, skal medlemsstaterne ændre de fastsatte mål i resultatrammen, således at målene fastsættes for 2024 i stedet for 2023.

- For landdistriktsprogrammer, der forlænges til udgangen af 2021, kan Landdistriktsfonden i overgangsperioden yde støtte til kapacitetsopbygning og forberedende aktiviteter med henblik på implementering af LEADER (det vil sige støtte til lokale aktionsgrupper) i den kommende periode.
- En undtagelse fra hovedreglen om, at nye arealbaserede tilsagn begrænses til 1-3 år, hvis en længere tilsagnsperiode er behørigt begrundet af hensyn til miljø- og klimaeffekt mv.
- Driftsprogrammer i frugt- og grøntsektoren kan højst forlænges frem til den 31. december 2021. Nye driftsprogrammer, som godkendes efter, at overgangsforslaget er trådt i kraft, kan højst have en varighed på tre år.
- At datoen for medlemsstaternes beslutninger og notifikation til Kommissionen i forhold til anvendelsen af fleksibilitet mellem søjlerne, regional fordeling af nationale lofter, koblet støtte og anvendelsen i 2021 af konvergens af betalingsrettighedernes værdi ikke længere bliver 1. august 2020, men vil blive tilpasset afhængigt af det forventede tidspunkt for vedtagelse af forordningen.
- Muligheden for midlertidig national støtte foreslås forlænget til 2021 for de medlemsstater, der har anvendt det i 2020.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på delvis generel indstilling.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg. Ordførerens udkast lægger op til, at der skal være en undtagelse fra hovedreglen om, at nye arealbaserede tilsagn begrænses til 1-3 år, hvis det er nødvendigt af hensyn til miljøeffekten i forbindelse med implementering af nitratdirektivet, vandrammedirektivet og Natura 2000. Derudover lægges der op til, at muligheden for midlertidig national støtte kan fortsætte i overgangsperioden. Endelig foreslås en overgangsperiode på 1 år, med mindre reformen af EU's landbrugspolitik ikke er vedtaget 30. september 2020. I så fald foreslås en overgangsperiode på 2 år.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget kan have lovgivningsmæssige konsekvenser. De konkrete konsekvenser vil afhænge af den endelige udformning af reglerne for overgangsforanstaltninger for året 2021. Derudover vil det afhænge af, hvorvidt der træffes beslutning om at anvende forslagets mulighed for udjævning af betalingsrettighedernes værdi. I så fald vil der være behov for at ændre i grundbetalingsbekendtgørelsen. Der kan muligvis også opstå behov for tilpasning af bekendtgørelse nr. 1337 af 27. november 2018 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Konsekvenser afhænger af forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027, der fastlægger de

økonomiske rammer for overgangsforslaget. Hvis der tages udgangspunkt i Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme, vil konsekvenserne svare hertil. De statsfinansielle konsekvenser i forhold til national medfinansiering og administrative omkostninger afhænger desuden af, hvorvidt Danmark vælger at forlænge det nuværende landdistriktsprogram i 2021.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser afhænger desuden af, hvorvidt Danmark vælger at anvende forslaget mulighed for at overføre midler fra den direkte støtte i 2021 til landdistriktsudvikling i 2022 (fleksibilitet). Hertil kommer forslaget mulighed for yderligere udjævning af betalingsrettighederne ved at reducere betalingsrettigheder over den nationale enhedsværdi. Anvendelse af denne mulighed vurderes især at ville have konsekvenser i kvægsektoren, hvor værdien af betalingsrettigheder traditionelt er højest.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget til overgangsreglerne betyder, at der i 2021 ikke vil kunne gives nye 20-årige tilsagn om fastholdelse af vådområder, som er en vigtig indsats under Danmarks implementering af vandrammedirektivet. Derfor kan forslaget få negativ betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark, hvis det ikke bliver muligt at opnå nye 20-årige tilsagn til vådområder i 2021, hvor der ellers forventes øget søgning.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er afgørende, at der er stabilitet, kontinuitet og forudsigelighed omkring udmøntningen af den fælles landbrugspolitik i Danmark på både kort og længere sigt, så overgangsbestemmelser er af stor betydning. Det haster ifølge Landbrug & Fødevarer med at få en afklaring om de kommende års budget, regler og implementering. I lyset af behovet for en overgangsperiode mellem den nuværende og den kommende periode, er det ifølge Landbrug & Fødevarer positivt, at der på mange områder lægges op til en videreførelse af eksisterende regler med foreløbigt ét år. Landbrug & Fødevarer finder det dog vigtigt, at der hurtigt opnås klarhed over budget, regler og implementering i Danmark på længere sigt.

I forhold til overgangsbestemmelserne for foreløbigt 1 år i 2021 bemærker Landbrug & Fødevarer for det første, at det er uklart, om de politiske forhandlinger og implementeringen i medlemslandene kan nå at blive klar til implementering til 1. januar 2022. Såfremt regler og implementering ikke når at blive klar til 2022, så bør man i god tid også have overblik over konsekvenserne i et eventuelt ekstra overgangsårs 2022.

Derudover bemærker Landbrug & Fødevarer angående budgettet, at der er behov for afklaring af de finansielle rammer hurtigst muligt. Landbrug & Fødevarer er bekymret over oplægget til reduktion af landbrugsbudgettet, der foreslås samtidig med, at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i forslaget regnes med en reduktion af det nationale loft for direkte støtte i Danmark på 3,9 % og en reduktion af loftet for landdistriktsstøtte med 15,2 %. Derudover vil den fremtidige prisudvikling have indflydelse på landbrugsstøttens udvikling, hvilket vil reducere den reale værdi af landbrugsstøtten yderligere. Hertil skal det bemærkes, at den endelige budgetramme for EU's budget i perioden 2021-27 endnu ikke er politisk vedtaget. Landbrug & Fødevarer går derfor ud fra, at de beløb, der står i overgangsforslaget, kan blive justeret, når den endelige budgetramme er vedtaget. Landbrug & Fødevarer skal i den forbindelse bemærke, at det er noget, som kan komme til at påvirke udbetalingerne til landmændene allerede i 2020 (finansår 2021). Det er meget utilfredsstillende, at det endelige beløb endnu ikke er kendt, da det gør det meget

svært for landmændene at lægge planer for økonomi og udvikling af bedriften.

I forhold til den direkte støtte kan der ifølge Landbrug & Fødevarer ske ændringer af værdien af betalingsrettigheder som følge af justering af betalingsrettighedernes værdi og som følge af valg om fleksibilitet mellem søjle 1 og søjle 2. Søjle 2 budgettet kan også påvirkes af nationale beslutninger om nationale medfinansieringssatser. Det er vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der ses på alle disse elementer i en helhed, når der træffes beslutninger om landbrugsstøtten for de kommende år.

Landbrug & Fødevarer mener også, at der med i billedet hører justeringen i betalingsrettighedernes værdi for 2019, som har urimelige og voldsomt indgribende konsekvenser for en række landmænd, og som blev meldt ud med meget kort varsel før 2019-udbetalingen. Det skete ifølge Landbrug & Fødevarer som følge af en implementeringsfejl fra Landbrugsstyrelsens side, som landmændene ikke havde nogen mulighed for at gennemskue. Af hensyn til landmændenes økonomi og planlægning er det afgørende, at der er kontinuitet i udviklingen i landbrugsstøtten. Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse henvise til den henvendelse, som organisationen har lavet til minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling Mogens Jensen vedrørende betalingsrettighedernes værdi i 2019 og 2020. Heri opfordres der til, *”at støtten i 2019 for de landmænd, der står til en reduktion i deres støtte, udbetales uændret efter de hidtidige principper, samt at der laves en overgangsordning for perioden efter 2020 rettet mod de landmænd, der bliver hårdest ramt.”* Landbrug & Fødevarer ønsker en juridisk afklaring af, om artikel 5 stk. 3 i overgangsforslaget (KOM (2019) 581) giver mulighed for at lave en sådan overgangsordning. I et supplerende høringssvar har Landbrug & Fødevarer understreget, at der er et meget stærkt ønske om, at der gives mulighed for at øge den koblede støtte til blandt andet slagtekalve i 2020 og 2021. Det vil give mulighed for at hjælpe en af de sektorer, der bliver meget hårdt ramt af sagen. I den forbindelse er det vigtigt, at regeringen arbejder intensivt for, at overgangsforslagene giver mulighed for dette allerede fra 2020.

Derudover lægger Landbrug & Fødevarer i forhold til betalingsrettighedernes værdi vægt på, at muligheden for yderligere udjævning er valgfri i forslaget, og vil gerne understrege, at Landbrug & Fødevarer ikke mener, at der skal ske en yderligere udjævning af betalingsrettighedernes værdi i forbindelse med overgangsbestemmelserne. Derfor mener Landbrug & Fødevarer ikke, at disse bestemmelser skal anvendes i Danmark. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer også gerne have bekræftet, at bestemmelserne i overgangsforslaget vedrørende generel budgetreduktion udelukkende medfører en lineær reduktion af landbrugsstøtten via finansiel disciplin i 2020, jf. artikel 1 (KOM(2019) 580) og en lineær reduktion af betalingsrettighedernes værdi i 2021, jf. artikel 2 (KOM(2019) 580), og at der således ikke ad denne vej sker yderligere omfordeling af betalingsrettighedernes værdi i 2020 og 2021.

Angående fleksibilitet ønsker Landbrug & Fødevarer af hensyn til stabilitet og forudsigelighed, at den nuværende overførsel af 7 % fra søjle 1 til søjle 2 fortsætter uændret. Eventuelle justeringer af fleksibiliteten bør drøftes i forbindelse med implementering af den kommende periode, hvor der også er mulighed for at indføre nye grønne incitamentsbaserede tilvalgsordninger under søjle 1.

Angående landdistriktsprogrammet mener Landbrug & Fødevarer, at det er positivt, at muligheden for at udnytte det eksisterende program forlænges med foreløbigt et år, og Landbrug & Fødevarer vil opfordre til, at der snarest kommer klarhed over udmøntningen af programmet i overgangsperioden. Landbrug & Fødevarer har også fokus på, at ubrugte midler fra tidligere ordninger i programperioden udmøntes i nye ordninger med samme formål, som de oprindeligt var afsat til, herunder for eksempel modernisering af miljø- og klimavenlige stalde. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der sker fuld hjemtagning af landdistriktsprogrammet i Danmark. Derudover er det Landbrug & Fødevarers

holdning, at der bør være stabilitet og forudsigelighed i forhold til aktuelle flerårige arealordninger, selvom vi går ind i en overgangsperiode, altså at man også fremover kan lave 5-årige ordninger til for eksempel økologi og naturpleje. 20-årige ordninger kunne med fordel erstattes af engangsbetalinger.

Det fremgår af forslaget, at den nuværende krisereserve fortsætter, og tildelingen fastsættes uændret til 400 mio. €. Landbrug & Fødevarer mener, at man bør se på reglerne for krisereserven i den kommende periode. Landbrug & Fødevarer henviser i den forbindelse til høringssvar om reglerne for EU's landbrugspolitik efter 2020.

Det er positivt, at det kroatiske formandskab åbner for, at der kan indføres en undtagelse fra hovedreglen om, at nye arealbaserede tilsagn begrænses til 1-3 år, hvis en længere tilsagnsperiode er behørigt begrundet af hensyn til miljø- og klimaeffekt. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at denne undtagelse bringes i spil i forhold til både 20-årige vådområdeordninger og nye 5-årige tilskud til økologiske arealer og pleje af græs- og naturarealer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) noterer sig, at Kommissionen foreslår, at nuværende landdistriktsprogrammer skal kunne forlænges frem til 31. december 2021. Endvidere skal det være muligt at kunne give nye tilsagn i 2021 til gældende arealbaserede ordninger, der rækker ind i den kommende periode med den nye strategiske plan. Forudsætningen er, at de pågældende ordninger indarbejdes i den fremtidige plan. Ifølge beskrivelsen er det ordningerne 'økologisk arealtilskud', 'pleje af græs- og naturarealer', '20-årig fastholdelse af vådområder og af lavbundjorde', der er på tale i Danmark.

Det er Danmarks Naturfredningsforenings klare opfattelse, at hvis der ikke kan gives nye tilsagn i 2021 for disse ordninger med en længere tidshorison, vil det føre til forsinkelser i den nødvendige og meget store natur-, miljø- og klimaindsats i Danmark, hvor landdistriktsmidlerne er et bidrag hertil. Danmarks Naturfredningsforening finder derfor, at Kommissionens forslag om at forlænge det nuværende landdistriktsprogram, samt mulighed for at give nye tilsagn i 2021, som rækker ind i næste planperiode, bør gennemføres. Danmarks Naturfredningsforening vil også gerne understrege, at hvis Kommissionens forslag vedtages, da skal der kunne gives nye tilsagn i 2021 til de danske arealbaserede ordninger, der rækker ind i den kommende reformperiode.

Ifølge beskrivelsen foreslår Kommissionen, at tidspunktet for, hvornår medlemslandene skal meddele i hvilken udstrækning de ønsker at anvende fleksibilitet mellem søjle 1 og søjle 2, vil blive tilpasset afhængigt af det forventede tidspunkt for vedtagelsen af Kommissionens forslag. Jf. notatet foreslår Kommissionen ikke andre ændringer vedr. medlemslandenes mulighed for at anvende fleksibiliteten mellem de to søjler.

I beskrivelsen henvises til, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget vil afhænge af Danmarks valg vedrørende fleksibilitet. Danmarks Naturfredningsforening forstår imidlertid Kommissionens forslag vedrørende fleksibilitet således, at der alene er tale om fastlæggelse af tidspunktet for, hvornår medlemslandene skal meddele i hvilken udstrækning, de ønsker at anvende fleksibiliteten. Forslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser i relation til fleksibilitet må således være bestemt af Danmarks valg vedrørende brug af fleksibilitet. Ikke af Kommissionens forslag. Det er i øvrigt Danmarks Naturfredningsforenings vurdering, at ved fuld udnyttelse af fleksibiliteten, det vil sige fuld overførsel fra søjle 1 til søjle 2 vil det bidrage til landbrugets økonomiske muligheder for at indfri de nødvendige natur-, miljø- og klimaindsatser i erhvervet.

Det fremgår, at Landbrug & Fødevarer ønsker, at den nuværende overførsel af 7 % fra søjle 1 til søjle 2 fortsætter uændret. Danmarks Naturfredningsforening er ikke enig i dette synspunkt. Det er som nævnt tværtimod vigtigt, at der sker den størst mulige overførsel fra søjle 1 til søjle 2. Hvis landbruget således skal have den bedste mulighed for kunne bidrage til den nødvendige natur-, miljø- og klima-indsats, er det afgørende, at det sker ved at bruge midlerne mest omkostningseffektivt. Det kan ske ved, at overføre flest mulige midler fra søjle 1 til søjle 2, så midlerne anvendes omkostningseffektivt i områder med indsatsbehov.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Blandt medlemsstaterne er der bred opbakning til, at der fastsættes overgangsbestemmelser, der sikrer en hensigtsmæssig overgang mellem reglerne for direkte støtte og landdistriktsstøtte i den nuværende fælles landbrugspolitik til reglerne i medfør af den kommende fælles landbrugspolitik. Disse regler betragtes som nødvendige, da reformen er forsinket og ikke kan træde i kraft før den 1. januar 2022. En række medlemsstater mener, at det er nødvendigt med en 2-årig overgangsperiode med henblik på at sikre tid til både at færdiggøre de politiske forhandlinger og den nationale implementering.

En række medlemsstater har videre fremhævet, at Kommissionens forslag til overgangsforanstaltninger ikke bør foregribe de endnu uafsluttede forhandlinger om den flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027.

En række medlemsstater støtter Kommissionens forslag vedrørende en begrænsning af tilsagnsperioden på 1-3 år for de flerårige arealbaserede ordninger for miljø- og klimavenligt landbrug og økologisk landbrug. Det ventes, at et flertal af medlemsstater vil støtte formandskabets ændringsforslag, der giver medlemsstaterne mulighed for at fastlægge en længere tilsagnsperiode, hvis det kan retfærdiggøres ud fra miljø-, natur eller klimahensyn.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), samt at overgangsforslaget sikrer overholdelse af den finansielle ramme, der vedtages senere. Regeringen lægger endvidere vægt på, at overgangsforslaget indeholder fleksible rammer, så der sikres en hensigtsmæssig overgang fra de eksisterende regler til de kommende nye regler. I den forbindelse lægger regeringen stor vægt på, at landdistriktsprogrammets langsigtede klima-, miljø- og naturindsats kan fortsættes uændret i overgangsperioden, og at der derfor i overgangsåret fortsat kan indgås 20-årige tilsagn om fastholdelse af vådområder og lavbundslande. Regeringen arbejder for, at notificering af beslutning om overførsel af midler (fleksibilitet) mellem direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II) til Kommissionen udskydes til den 31. december 2020. Først derefter vil der være overblik over den nye landbrugsreform, og derved også behovet for overførsel af midler mellem søjlerne.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. januar 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 8. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. **Krisestyringsværktøjer i den fælles landbrugspolitik** **KOM-dokument forligger ikke**

Nyt notat.

Resumé

Under den nuværende fælles landbrugspolitik er der mulighed for at iværksætte krisestyringsinstrumenter blandt andet ved klimatiske forhold som voldsom nedbør og tørke samt dyre- og plantesygdomme samt ved store prisudsving. For nuværende benyttes muligheden for støtte til krisestyringsinstrumenter kun i begrænset omfang. I Kommissionens forslag til ny fælles landbrugspolitik foreslås det obligatorisk for medlemsstaterne at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II i den kommende fælles landbrugspolitik. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Formandskabet ønsker en politisk drøftelse af krisestyringsværktøjer og det forventes, at formandskabet til formålet vil udarbejde et diskussionsoplæg.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

I den nuværende fælles landbrugspolitik for perioden 2014-2020 er der visse muligheder for støtte til forskellige former for risikostyringsinstrumenter.

Under den direkte støtte og den fælles markedsordning (søjle I) kan der ydes støtte til forsikringer og gensidige fonde for frugt og grønt samt vin. I markedsordningens artikel 33 (Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1308/2013) er der for frugt- og grønsagssektoren mulighed for i det godkendte driftsprogram at yde støtte til kriseforebyggelse og -styring i form af blandt andet støtte til tilbagekøb fra markedet, grønt høst eller undladt høst. I EU blev kun 5 % af de samlede udgifter til støtte til frugt og grønt i 2017 anvendt til krisestyring.

Der er i markedsordningen desuden række muligheder for at yde støtte i krisesituationer. I henhold til artikel 219 kan der ydes støtte mod markedsforstyrrelser som faldende priser. Den har senest været anvendt til krisepakker til mælkesektoren i 2016/2017. Artikel 220 vedrører større sygdomsudbrud i EU. Bestemmelsen kan kun bringes i anvendelse efter anmodning fra en medlemsstat, og har desuden en national medfinansiering på 50 %. Bestemmelsen har blandt andet været anvendt til støtte ved udbrud af fugleinfluenza og afrikansk svinepest. Artikel 221 er til løsning af specifikke, og ikke nærmere definerede, problemer, der kræver en hurtig indsats for ikke at forværre markedssituation og produktionsforhold. Den kan benyttes til hastende foranstaltninger, hvis man ikke kan anvende artikel 220. Den blev i 2018 anvendt til støtte til Litauen, Letland, Estland og Finland på grund af kraftige regnskyl, ligesom den blev anvendt i 2019 til støtte til Irlands oksekødssektor på grund af usikkerheden på markedet som følge af Brexit.

I landdistriktspolitikken (søjle II), fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1305/2013 artikel 36, er der hjemmel til, at medlemsstaterne i deres landdistriktsprogrammer kan støtte risikostyring omfattende finansielle bidrag til præmier til forsikring af afgrøder, dyr og planter imod ugunstige vejrforhold, finansielle bidrag til gensidige fonde og til et redskab til indkomststabilisering. Denne støtte til risikostyringsinstrumenter i søjle II (forsikring, gensidige fonde herunder indkomststabilisering) anvendes i 11 medlemslande, heraf 91 % til forsikring, svarende til 2,3 mia. € for perioden 2014-2020. Det svarer til 0,9 % af det samlede budget til landdistriktsudvikling. Gensidige fonde og prisstabiliseringsredskabet benyttes næsten ikke. Disse instrumenter har ikke været anvendt i Danmark.

I Kommissionens forslag til den nye fælles landbrugspolitik for 2021-2027 foreslås det, at det skal være obligatorisk for medlemsstaterne at yde støtte til risikostyringsinstrumenter. Endvidere foreslås det, at der vil være uændrede muligheder for at yde støtte til privat oplagring og intervention i forhold til visse produkter.

Endelig foreslår Kommissionen, at der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Det bemærkes, at den nuværende krisereserve ikke har været anvendt primært på grund af finansieringen via reduktion af den direkte støtte i form af finansiel disciplin.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig. I forhold til reformen af EU's landbrugspolitik stemte Europa-Parlamentets landbrugsudvalg den 1. april 2019 om udvalgets samlede udtalelse. Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag. Det er således uvist, hvordan Europa-Parlamentet vil stille sig i forhold til risikostyring.

I ændringsforslaget fra april 2019 lagde landbrugsudvalget op til, at risikostyring skulle være frivilligt for medlemsstaterne. Derudover blev det foreslået at udvide mulighederne for offentlig intervention, til flere sektorer herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker, ligesom grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses blev ønsket justeret i forhold til inflation. Det blev endvidere foreslået, at ris omfattes af støtte til privat oplagring. Endelig blev det foreslået, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen, og at denne kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag, men politisk drøftelse.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser, ej heller konsekvenser for EU's budget. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen, vil forslagets økonomiske mv. konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer ønsker fortsat, at det skal være frivilligt for de enkelte medlemslande at iværksætte risikostyringsinstrumenter under EU's landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer anser de direkte betalinger (fremover: bæredygtighedsindkomststøtten) under søjle 1 som det bedste instrument til at sikre og stabilisere europæiske landmænds indkomst og udjævne større udsving. De direkte betalinger lægger til hver tid en bund i landmændenes indkomst uanset vejr- og markedsforhold. Denne stabilitet er en afgørende faktor for finansiering, kreditter etc. Landbrug & Fødevarer ser positivt på, at der vil være uændrede muligheder for at yde støtte til privat oplagring og intervention i forhold til visse produkter.

EU's risikostyringsværktøjer i forbindelse med udbrud af dyresygdomme er et meget vigtigt instrument for dansk landbrug og fødevarerindustri. Det er derfor afgørende, at der i forbindelse med fastlæggelsen af en revideret landbrugspolitik i EU ikke sættes spørgsmålstegn ved dette værktøj, samt at der afsættes de nødvendige budgetmæssige reserver.

Det er positivt, at der i forhold til landbrugsreserven fremadrettet ikke nødvendigvis skal opkræves bidrag på ny hvert år. Det er dog fortsat en udfordring, at landbrugsreserven etableres ved at anvende bæredygtighedsindkomststøtten i søjle 1. Det giver ikke mening, at midlerne opkræves fra de selv samme landmænd, som reserven skal bruges til at hjælpe. Det betyder også, at der reelt kun vil være en meget lille tilbøjelighed til at anvende krisereserven.

Afslutningsvist bemærkes, at Landbrug & Fødevarer er stærk modstander af forslaget fra det tidligere Europa-Parlaments landbrugsudvalg om at indføre tiltag, der i krisesituationer kan føre til krav om styring af produktionen og herunder en obligatorisk reduktion af produktionen hos landmænd i Europa. Landbrug & Fødevarer er principielt modstander af udbudsstyring som en del af EU's landbrugspolitik.

Finans Danmark synes, at ideen om risikostyringsinstrumenter, for eksempel forsikringsordninger og konjunkturudligningsordninger, som en del af søjle II-støtten er interessant. Der kan også være andre tiltag, der kan gøre erhvervet mere robust over for konjunkturudsving mv. Sådanne værktøjer er også i tråd med den danske dagsorden, hvor der politisk er nedsat en ekspertgruppe om landbrugets økonomi, der bl.a. skal udarbejde anbefalinger til, hvordan man kan sikre et landbrugserhverv, der selvstændigt kan håndtere tilbagevendende konjunkturudsving og finansielle udfordringer. Det kan overvejes, om de initiativer, der ses på i ekspertgruppen, også kan tænkes ind i sammenhæng med EU's landbrugspolitik.

Finans Danmark ønsker, at mest muligt EU-støtte til landbruget lægges i søjle I, så søjle I udvides og kan bruges til flere eco-schemes, hvilket maksimalt vil fremme den bæredygtige udvikling i landbruget. Det er derfor vigtigt, at risikostyringsinstrumenter som en del af søjle II-støtten finansieres ved en omprioritering af søjle II-støtten i stedet for overførsel af yderligere beløb fra søjle I til søjle II – set i forhold til den nuværende situation. Hvis nogen medlemslande finansierer risikostyringsinstrumenterne

ved at overføre midler fra søjle I til søjle II, mens andre i stedet reducerer øvrige ordninger under søjle II, vil der opstå konkurrencemæssige skævvridninger mellem medlemslandene.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at nogle medlemsstater vil fremsætte ønsker om flere krisestyringsinstrumenter og udvidelser af muligheden for krisestøtte. Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det i Kommissionens forslag er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter. I seneste ændringsforslag fra formandskabet er der lagt op til, at medlemsstaterne selv kan vurdere behovet for at finansiere risikostyringsinstrumenter via den fælles landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering og interventioner. I den sammenhæng ser regeringen gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb af produkter til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation. Regeringen ønsker i forlængelse heraf, at finansiering af krisestyringsinstrumenter via landbrugsbudgettet forbliver frivilligt for medlemsstaterne i den kommende landbrugsreform.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. International handel og landbrug KOM-dokument forligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen vil på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 at orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen vil på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 at orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2020 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Igangværende frihandelsforhandlinger

EU og Mercosur-landene (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) indgik den 28. juni 2019 en politisk aftale om handelsdelen af en bredere associeringsaftale. Efter juridisk gennemgang skal aftalen oversættes til alle EU's sprog, før den kan forelægges for Rådet og Europa-Parlamentet til godkendelse.

EU og Mexico påbegyndte i juni 2016 forhandlingerne om en modernisering af den eksisterende frihandelsaftale fra 2000. Parterne blev enige om de sidste detaljer i begyndelsen af 2020. Med moderniseringen af aftalen har man sikret yderligere liberalisering af handelen med varer og tjenesteydelser, reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer m.m. samt investeringsbeskyttelse som kendt fra handelsaftalen med Canada (CETA). Aftalen forventes tidligst at blive behandlet i Rådet i efteråret 2020.

EU og Chile indledte i november 2017 forhandlinger om modernisering af handelsaftalen (med blandt andet investeringsbeskyttelse) i den eksisterende associeringsaftale mellem parterne. Forhandlingerne skrider fremad, og parterne har bl.a. udvekslet toldtilbud.

Forhandlingerne med henholdsvis Australien og New Zealand blev igangsat i sommeren 2018, og der er nu afviklet 6 forhandlingsrunder med begge parter. I forhandlingerne med Australien er der udvekslet toldtilbud.

Forhandlinger om en regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN¹-landene blev igangsat i 2007, men mangel på fremskridt gjorde, at man besluttede i første omgang at søge handelsliberalisering gennem bilaterale frihandelsaftaler med de enkelte ASEAN-lande. Ambitionen er, at disse aftaler på sigt kan udgøre byggesten til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale.

I det bilaterale forhandlingsspor indledte EU og Filippinerne i 2017 forhandlinger om en frihandelsaftale. Ambitionen er en ambitiøs og omfattende aftale. Filippinerne er blandt de største aftagere af landbrugsprodukter fra EU, så en frihandelsaftale vil potentielt være til fordel for EU's landbrugssektor, men forhandlingerne har ligget stille siden 2017. EU indledte i 2016 desuden forhandlinger med Indonesien om en frihandelsaftale, som potentielt også vil indebære fordele for landbrugssektoren i EU. Der er afholdt ni forhandlingsrunder. Fra dansk side arbejdes sammen med ligesindede EU-lande for, at forhandlingerne bidrager til bæredygtig produktion af råvarer, især palmeolie. Tidligere indledte frihandelsforhandlinger med Malaysia blev sat i bero i 2012 efter malaysisk ønske. Efter valget i Thailand sidste år undersøges mulighederne for genoptagelse af frihandelsforhandlinger med Thailand, der blev indledt i 2013, men sat i bero efter militærkuppet i 2014.

Det handelspolitiske forhold mellem EU og USA har været udfordret, siden USA i juni 2018 påførte told på europæisk stål og aluminium. Mens fælleserklæringen fra kommissionsformand Juncker og præsident Trump i juli 2018 afværgede en eskalering af en handelskonflikt og satte rammen for en transatlantisk dialog om tættere handelssamarbejde, kan der i dag kun konstateres begrænsede fremskridt. Der har således ikke været reelle forhandlinger om afskaffelse af told på industrivarer, da USA har ønsket landbrug inddraget, hvilket EU's forhandlingsdirektiv eksplicit har udelukket. Samtidig er forhandlingerne vanskeliggjort af USA's fortsatte trussel om ekstratold på europæiske biler og bildele samt den amerikanske told på en række europæiske varer, herunder landbrugsprodukter, som følge af Airbus/Boeing-tvisten (jf. herunder).

En anden væsentlig sag i det transatlantiske forhold vedrører ulovlig statsstøtte til Airbus. Et voldgiftspanel i WTO afgjorde den 2. oktober 2019, at USA retmæssigt kan indføre told for 7,5 mia. USD på europæiske varer som kompensation for ulovlig europæisk statsstøtte til flyproducenten Airbus. EU har rejst en lignende sag i WTO mod USA's statsstøtte til flyproducenten Boeing, hvor det nedsatte voldgiftspanel først forventes at nå en afgørelse i første halvdel af 2020. I overensstemmelse med voldgifts-

¹ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

afgørelsen indførte USA den 18. oktober 2019 kompensationstold på 10 % på fly og 25 % på landbrugsprodukter og andre varer. Størstedelen (87 %) af tolden rammer de fire Airbus-lande (Tyskland, Storbritannien, Frankrig og Spanien). Den resterende told er fordelt mellem de øvrige medlemslande, herunder også bl.a. danske fødevarer som ost, smør, forarbejdet svinekød og muslinger.

En WTO-panelafgørelse den 2. december 2019 i Airbus-sagen har givet USA anledning til at varsle yderligere told på europæiske varer inden for rammen af de tidligere udmålte 7,5 mia. \$, idet de fire Airbus-lande vurderes fortsat at tildele ulovlig statsstøtte til flyproducenten, der medfører skadesvirkninger for Boeing i form af tabt omsætning. USA har den 14. februar 2020 offentliggjort, at toldsatsen på en række produkter (særligt inden for flyindustri) forøges fra 10 til 15 %, mens listen af produkter, som pålægges 25 % told, udvides. Dansk eksport er ikke berørt af disse ændringer. Kommissionen finder, at afgørelsen af 2. december 2019 indeholder juridiske fejl og har den 6. december 2019 appelleret afgørelsen til WTO's appelorgan. Hvordan sagens videre skæbne i WTO-systemet forløber er uvist, idet appelorganet ikke længere er funktionsdygtigt.

Den 25. februar 2020 vedtog Rådet et sæt forhandlingsdirektiver, som fastlægger EU's position i de kommende forhandlinger med Storbritannien om det fremtidige forhold. Den britiske regering offentliggjorde efterfølgende sit forhandlingsudspil den 27. februar 2020. Det sætter linjerne forud for den første runde af forhandlinger, der begyndte den 2. marts 2020. De fremtidige forhandlinger forventes at komme til at køre over ti forhandlingsrunder, hvor der efterfølgende vil blive gjort status for forhandlingerne på mødet i det Europæiske Råd i juni 2020.

Kommissionen fremsatte den 21. december 2016 udkast til forhandlingsdirektiv om eventuelle forhandlinger med Tyrkiet om en modernisering af den eksisterende EU-Tyrkiet toldunion med det formål at forbedre rammevilkårene for handel og investeringer mellem EU og Tyrkiet. I lyset af den negative politiske udvikling i Tyrkiet og det belastede forhold mellem Tyrkiet og flere EU-lande ligger den interne proces i EU pt. stille.

Blandt de nordafrikanske lande forsøger Kommissionen at forhandle DCFTA'er (Deep and Comprehensive Free Trade Agreement) med Tunesien, Marokko og Egypten. Forhandlingerne med Marokko har stået i stampe siden 2015, men det forventes, at nye forhandlingsrunder påbegyndes snarest. Kommissionen har forhandlet en større aftale med Tunesien siden 2015, og 4. forhandlingsrunde fandt sted i slutningen af april 2019. Forhandlingerne med Egypten står stille, da der fra egyptisk side pt. er begrænset interesse.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Efter næsten fem års forhandlinger blev frihandelsaftalen mellem EU og Japan underskrevet i juli 2018. I december samme år stemte både EU-Parlamentet og det japanske parlament aftalen igennem. Aftalen er trådt i kraft den 1. februar 2019. Det er EU's hidtil største frihandelsaftale, og der er tale om den største åbning af det japanske marked nogensinde. Aftalen sikrer attraktiv markedsadgang for bl.a. svinekød og mejeriprodukter. Ud over toldafviklingen har der fra EU's side været fokus på ophævelse af tekniske handelshindringer, og der er eksempelvis opnået gode resultater vedrørende godkendelsesprocedurer for fødevaretilsætningsstoffer.

Frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) trådte i foreløbig anvendelse den 21. september 2017. Endelig ikrafttrædelse af aftalen kræver national ratifikation i hver enkelt EU-medlemsstat. Folketinget tilsluttede sig dansk ratifikation den 1. juni 2017.

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte endeligt i kraft i december 2015 efter at have været i foreløbig ikrafttræden siden juli 2011. Aftalen medførte afvikling af næsten alle toldsatser og har ført til en meget væsentlig stigning i samhandelen med varer og tjenesteydelser samt investeringer.

EU og Singapore afsluttede i december 2012 de politiske forhandlinger om en frihandels- og investeringsaftale. Frihandelsaftalen trådte i kraft i 2019, mens investeringsbeskyttelsesaftalen først kan træde i kraft efter ratifikation af samtlige medlemsstater, hvilket erfaringsmæssigt kan tage flere år.

EU og Vietnam afsluttede i december 2015 forhandlingerne om en omfattende frihandels- og investeringsaftale. Frihandelsaftalen med Vietnam ventes at træde i kraft i løbet af 2020. Frihandelsaftalen fjerner blandt andet tolden på stort set alle varer, herunder landbrugsvarer. Samtidig åbnes det vietnamesiske marked for europæiske serviceudbydere på en række områder. Aftalen skal generelt sikre ens spilleregler for europæiske og vietnamesiske virksomheder. Endelig indeholder aftalen bestemmelser, der skal sikre forsvarlige sociale og miljømæssige standarder.

Endvidere har EU forhandlet økonomiske partnerskabsaftaler, som også har et udviklingsmæssigt sigte, med regionale grupperinger af udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS). Aftalerne bygger oven på den told- og kvotefri markedsadgang, som EU har givet til fattige udviklingslande via "alt undtagen våben"-ordningen. I forhold til de afrikanske AVS-lande igangsattes i oktober 2019 forhandlinger om en uddybning af den eksisterende ØPA med Eastern and Southern Africa (ESA, der omfatter Comorerne, Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Zimbabwe), som trådte foreløbigt i kraft i 2012. Herudover har EU færdigforhandlet og underskrevet en regional aftale med en række vestafrikanske lande (ECOWAS + Mauretanien). Kun Nigeria mangler at underskrive. Aftalen med SADC (South African Development Community), herunder Sydafrika, trådte foreløbigt i kraft 2016. Forhandlingerne med East African Community (EAC), som omfatter Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda, blev afsluttet i oktober 2014, og aftalen er underskrevet af EU samt Kenya og Rwanda, mens de øvrige EAC-lande fortsat mangler at underskrive. I Centralafrika er der indtil videre indgået aftale med Cameroun, som trådte foreløbigt i kraft i august 2014. Herudover er partnerskabsaftaler med AVS-landene i henholdsvis Caribien (CARIFORUM) og Stillehavet (PACIFIC) allerede iværksat.

WTO-forhandlingerne

Uenigheder blandt WTO's medlemmer kombineret med den anspændte relation mellem USA og Kina lægger fortsat pres på det multilaterale handelssystem. Krisen i WTO handler blandt andet om manglende fremdrift i forhandlingssporet samt behov for opdatering af WTO's regelsæt. Dertil kommer spørgsmålet om udviklingslandenes handelsvilkår i WTO. Det mest akutte problem er dog krisen i tvistbilægningssystemet, hvor appelorganet ophørte med at fungere den 10. december 2019 som følge af USA's blokering for udnævnelse af nye medlemmer.

Uklarheden om appelorganets fremtid ventes at fortsætte frem mod og muligvis efter WTO's ministerkonference (MC12) i Kasakhstan i juni 2020. EU lægger afgørende vægt på en multilateral model for tvistbilægning med appelmulighed, men har givet situationens alvor valgt at fremsætte forslag om en alternativ midlertidig voldgiftsmekanisme, så længe appelorganet ikke er funktionsdygtigt.

Der er begrænsede forventninger til, at ministerkonferencen kan levere konkrete resultater i form af nye aftaler, heller ikke på landbrugsområdet. Størst opmærksomhed knytter sig til, om der kan indgås en multilateral aftale om fiskerisubsidier, som knytter sig til verdensmål 14 (SDG) om beskyttelse af havene. Danmark er med i en gruppe af lande, der arbejder for, at der i margen af ministerkonferencen afholdes et grønt sideevent.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer – afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Fælles for den danske landbrugs- og fødevarerklunge er et ønske om fokus på, at der hurtigst muligt forhandles gode rammer for det fortsatte handelssamarbejde med Storbritannien, så der sikres en fortsat uhindret adgang til det britiske marked og ens konkurrencevilkår (level playing field) for producenter på begge markeder; at den aktive EU-handelspolitik fortsættes med det formål at skabe nye markedsmuligheder ved at forhandle nye ambitiøse handelsaftaler særligt i kølvandet på usikkerheden omkring Brexit; at vækstmarkeder som blandt andet Kina og Indien rummer et stort potentiale og bør prioriteres i forhold til nye handelsaftaler; at sikre en fuld og transparent implementering af allerede indgåede handelsaftaler og at aftalerne ikke misbruges. Aftalerne bør for så vidt angår markedsadgang til EU indeholde klare krav i forhold til centrale områder, som påfører produktionen i EU særlige omkostninger, såsom blandt andet fødevarerikkerhed og dyrevelfærd; at WTO fortsat prioriteres og om muligt moderniseres til i endnu højere grad at kunne opretholde gensidige regler for samhandel. EU bør aktivt søge løsninger multilateralt for at sikre et fremtidsdueligt WTO.

Generelt bør enhver frihandelsaftale indgået af EU med tredjelande være omfattet af en "single pocket"-tilgang i WTO-regi, der sikrer, at EU's handelsindrømmelser i form af nye eller større importtarifkvoter indgår med fuld effekt i fremtidige WTO-forhandlinger om yderligere liberalisering af den globale handel.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bl.a. UK's planer om at indgå frihandelsaftaler med handelspartnere uden for Europa og en potentiel aftale mellem USA og Kina lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler, ud over den afsluttede frihandelsaftale mellem EU og Japan, den politiske aftale med Mercosur og den kommende ikrafttrædelse af EU-Vietnam-aftalen. I denne sammenhæng støtter Landbrug & Fødevarer en opsplitning af fremtidige handelsaftaler i en handelsrelateret del og en investeringsrelateret del, således at færdigforhandlede handelsaftaler sikres en hurtigere ratifikation og anvendelse.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som vigtigt, at der bliver skabt markedsadgang, fx i form af veterinære certifikater, til lande i Latinamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Peru, Colombia og centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer prioriterer herunder særligt, at der laves et certifikat på forarbejdet kød grisekød til Colombia, da EU allerede har nul-told på eksport til dette marked. Landbrug & Fødevarer ser også gerne, at der ved en eventuel revidering af aftalen med Peru og Colombia arbejdes for nul-told for fersk/kølet grisekød. For eksempel har USA nul-told til Colombia, hvilket sætter EU i en meget svær konkurrencemæssig situation.

Ift. den politiske aftale mellem EU og Mercosur efterlyser Landbrug & Fødevarer, at den konkrete udmøntning af aftalen inkluderer anvendelse af et licensbaseret system til administration af toldkvoterne på import af oksekød, grisekød og fjerkrækød til EU, og at dette system administreres i EU. Dette er helt afgørende for prissætningen på det europæiske kødmarked og særligt for små og mellemstore virksomheders overlevelse.

Licenssystemet skal forhindre, at enkelte store brasilianske eller argentinske eksportører optager hele kvoten hvert kvartal. En situation med 'først til mølle'-administration vil omvendt betyde, at enkelte, store sydamerikanske virksomheder ved Mercosur-aftalens fulde implementering kan sende den fulde kvotemængde ind til EU ved begyndelsen af hvert kvartal og dermed skabe et øjeblikkeligt overudbud og et prispres ('predatory pricing'), som europæiske SMV'er ikke vil have en chance for at modstå.

Landbrug & Fødevarer finder i øvrigt, at dette kvoteadministrationsprincip bør indgå i fremtidige EU-handelsaftaler med tredjelande, der indeholder kvotebestemmelser.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne genoptages. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræssektors side, at der i forhandlingerne bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO eller som er særligt økonomisk konkurrenceudsatte på grund af forskellige lovbestemte produktionsmetoder. Derudover finder Landbrug & Fødevarer det positivt, at USA ikke øgede straftolden på landbrugsvarer i forbindelse med Airbus-Boeing sagen i februar 2020. Det giver forhåbninger om, at der kan indgås en aftale med USA, hvilket også må være i større amerikansk interesse i takt med, at WTO nærmer sig en afgørelse i sagen mod Boeing, hvilket vil give EU mulighed for retaliering.

Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt, at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale bevægelser mod forhandlinger med Indonesien og Filippinerne, prioriteres, da der her findes et stort yderligere potentiale for blandt andet dansk mejeriekseport. Den nyligt indgåede aftale med Singapore er et godt eksempel på et skridt på vejen mod en egentlig EU-ASEAN-aftale.

I forhold til Australien-frihandelsforhandlinger har særligt mejerisektoren udelukkende offensive interesser. Oksekødssektoren har defensive interesser i forhandlingerne med både Australien og New Zealand. EU28 importerede i 2018 ca. 15.000 tons oksekød fra Australien og ca. 5000 tons fra New Zealand. Der eksporteres ikke noget nævneværdigt den anden vej. En reduktion eller fjernelse af den nuværende told på 12,8 % + et fast beløb pr. 100 kg afhængigt af udskæringen vil presse den europæiske oksekødssektor, der i forvejen er under stort pres fra usikkerheden omkring Brexit og den politiske aftale med Mercosur.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at den politiske aftale om EU-Mexico-samhandlen er fulgt op af løsning af en række tekniske udeståender og nu afventer ratificering. Aftalen, fjerner tolden på en lang række landbrugsprodukter. Eksempelvis har fjerkræsektoren fået en ganske tilfredsstillende aftale på plads om eksport til Mexico, idet der sker en fuld toldliberalisering af eksporten af maskinsepareret kød til forarbejdningsindustrien fra ikrafttrædelsen af aftalen, mens der over en årrække indføres en EU-toldkvote på 20.000 tons fjerkrælar. Inden for grisesektoren er der tilsvarende opnået tilfredsstillende resultater vedr. skinkeimport ind i EU og kam-eksport ind i Mexico.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) henstiller til, at dyrevelfærd indføres som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU's egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En del medlemsstater har fokus på de mulige negative konsekvenser for sensitive europæiske sektorer som følge af en øget global samhandel med fødevarer. Der er samtidig generelt bred enighed blandt medlemsstaterne om vigtigheden af en ambitiøs EU-frihandelsdagsorden. For så vidt angår WTO er der fuld opbakning fra medlemsstaterne til Kommissionens aktive indsats for at fremme og modernisere det multilaterale handelssystem.

Regeringens generelle holdning

Fra regeringens side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse frihandelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå forbedret adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark. Endvidere kommer handelsliberalisering generelt danske forbrugere til gode i form af lavere priser og større udvalg af varer og tjenesteydelser. Fra dansk side bakker man derfor op om en fri og fair handelspolitik baseret på respekt for bæredygtig udvikling, miljø, klima og arbejdstagerrettigheder.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været skriftligt forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2019/1838 om visse fiskerimuligheder for 2020 i Østersøen og andre farvande og berigtigelse og ændring af forordning (EU) 2020/123 for så vidt angår visse fiskerimuligheder for 2020 i EU- og ikke EU-farvande KOM (2020) 87

Nyt notat.

Resumé

Formålet med ændringen af Rådets forordning om fiskerimuligheder i 2020 i Østersøen er at tillade videnskabelige fiskerier efter torsk i den vestlige og østlige Østersø i lukkeperioderne. Ændringen vedtages med tilbagevirkende kraft. Forslaget indeholder tillige blandt andet forslag til fastsættelse

af TAC'er² for tobis for 2020 samt fordeling af EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter tobis. Forslaget indeholder også visse andre tekniske elementer. Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, men eventuelle tiltag for torsk kan have visse statsfinansielle konsekvenser i form af øgede kontrolfunktioner. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Fastsættelse af TAC og kvoter har dog på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Fiskerimulighederne for tobis for 2020 forventes øget sammenlignet med fiskerimulighederne for 2019. Dette vil dermed forventeligt indebære en forøgelse i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet. Kommissionen har ligeledes fremsat et non-paper med forslag til tiltag for torsk i Nordsøen og Skagerrak. Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag den 9. marts, hvor tiltag for torsk i Nordsøen og Skagerrak foreslås slettet. Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har den 4. marts 2020 ved KOM (2020) 87 fremlagt forslag til ændring af forordning (EU) 2019/1838 om visse fiskerimuligheder for 2020 i Østersøen og andre farvande og berigtigelse og ændring af forordning (EU) 2020/123 for så vidt angår visse fiskerimuligheder for tobis for 2020 i EU- og ikke EU-farvande.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Rådet (landbrug og fiskeri) opnåede i oktober 2019 politisk enighed om en forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2020 i Østersøen (2019/1838) og i december 2019 politisk enighed om en forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2020 i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande og for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande (2020/123).

Forslagene om tilpasning af forordningerne indeholder flere elementer, herunder tilladelse til videnskabeligt fiskeri i Østersøen samt særligt fastsættelse af fiskerimuligheder for tobis.

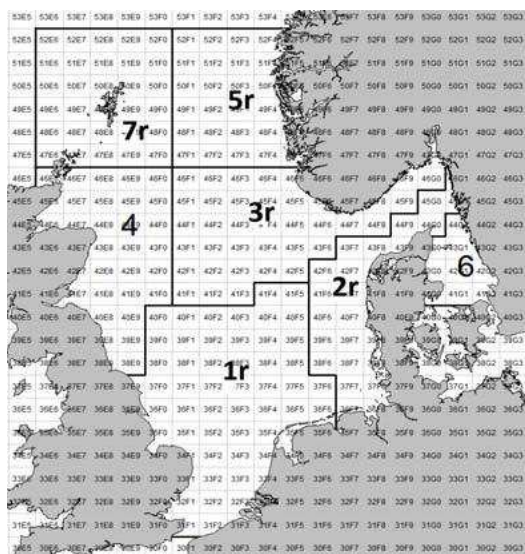
Videnskabelige fiskerier efter torsk i Østersøen

I TAC/kvoteforordningen for 2020 for Østersøen er det fastsat, at der, med visse undtagelser for mindre fartøjer, ikke må fiskes i de lukkeperioder, der er indført for fiskeri efter torsk. Det anføres i forslaget, at denne bestemmelse udelukker videnskabeligt fiskeri efter torsk, hvilket ikke har været hensigten, idet data fra sådanne fiskerier udgør en vigtig del i den videnskabelige rådgivning. Ændringen skal således gøre det muligt fortsat at kunne gennemføre videnskabelige fiskerier i den vestlige og østlige Østersø i lukkeperioderne.

Tobis

Forordningen om fiskerimuligheder for 2020 indeholdt - som ventet - ikke TAC'er for tobis for fiskerisæsonen 2020, da den videnskabelige rådgivning ikke forelå. Forslaget indeholder derfor blandt andet TAC'er og kvoter for tobis i de 7 forvaltningsområder for 2020, baseret på rådgivningen, som Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) offentliggjorde den 27. februar 2020. Tobissæsonen fastsættes ifølge forordningen om fiskerimuligheder nr. 2020/123 til at begynde den 1. april 2020. Rådgivningen gives pr. område for følgende områder:

² TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder

ICES rådgiver om følgende TAC for tobis for hvert af de 7 forvaltningsområder:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 113.987 tons
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): 62.658 tons
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 155.072 tons
- Område 4 (central-vestlige Nordsø): 39.611 tons
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 175 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

For områderne 5r, 6 og 7r dækkede ICES rådgivningen fra 2019 både årene 2019 og 2020.

Kommissionens forslag følger den videnskabelige rådgivning fra ICES og indeholder følgende forslag til TAC'er og kvoter:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 113.987 tons, heraf er den danske kvote: 107.525 t
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): 62.658 tons, heraf er den danske kvote: 59.106 t
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 155.072 tons. Heraf foreslås EU TAC'en til 12.406 t (8% af den samlede rådgivning), den danske kvote til 11.702 t
- Område 4 (central-vestlige Nordsø): 39.611 t, heraf er den danske kvote: 37.365 t
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 175 tons, heraf er den danske kvote: 165 t
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

For område 3r, der primært ligger i norsk zone fastlagde man i 2018, på baggrund af videnskabelig rådgivning fra ICES, at 8% af rådgivningen kan fastsættes som fiskerimuligheder for EU-farvande. Kommissionens forslag følger denne tilgang.

Til sammenligning rådgav ICES om følgende TAC for tobis for hvert af de 7 forvaltningsområder for 2019:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 91.916 tons
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): Monitoringskvote på 5.000 tons
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 133.610 tons

- Område 4 (central-vestlige Nordsø): Monitoringskvote på 5.000 tons
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 175 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

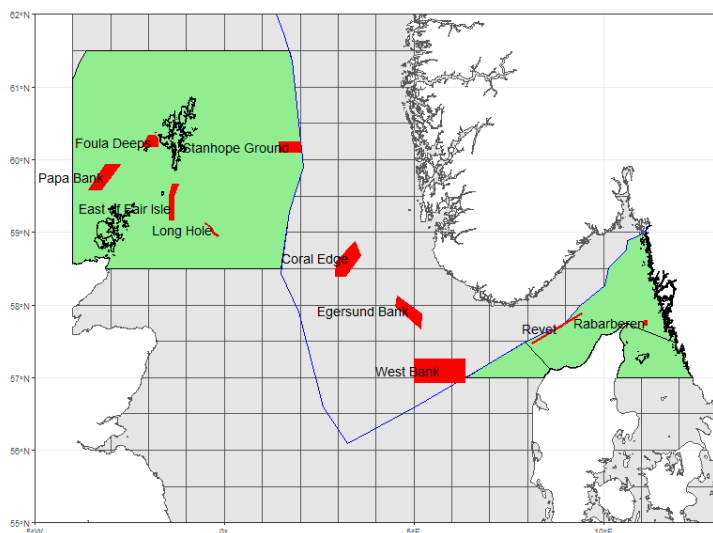
Supplerende tiltag for torsk i Nordsøen og Skagerrak

Som en opfølgning på drøftelserne på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2019 har Kommissionen i et non-paper fremsat forslag til supplerende tiltag for torsk i Nordsøen og Skagerrak. Tiltagene indebærer, at det forbydes at fiske i Skagerrak, samt store dele af EU-farvande og britiske farvande i den nordlige Nordsø med en række redskaber, herunder bundtrawl, garn og vod, over 70 mm. Der er i non-papiret foreslået 4 undtagelser til lukkeområderne. Disse gælder for:

- 1) Fartøjer, som er engageret i torskefiskeri, hvor torskefangster ikke overstiger 5 % af de samlede fangster.
- 2) Fartøjer, som fisker med et meget selektivt bundtrawl/not, som indebærer, at torskefangster reduceres med mindst 50 % sammenholdt med et redskab, der anvender 120 mm maskestørrelse. Denne reduktion skal være vurderet af Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF).
- 3) Fartøjer, der er omfattet af en national "torskeplan", som indebærer en reduktion på 50 % torskefangster sammenlignet med 2019-niveau gennem områdebegrænsninger eller tekniske foranstaltninger eller en kombination heraf. Sådanne planer skal vurderes af STECF.
- 4) Fartøjer, som er udstyret med elektronisk monitorering i form af kamera.

Fartøjer omfattet af undtagelserne skal være omfattet af øget overvågning og kontrol.

Kort over de foreslåede områdelukninger:

De grønne områder er de nye foreslåede lukkede områder. De røde områder er allerede etablerede sæsonlukninger.

Øvrige elementer

Forslaget indeholder visse mindre tekniske rettelser til forordningen om fiskerimulighederne for 2020. Endelig er visse resultater fra de regionale forhandlinger om fiskeriforvaltning inden for rammerne af Fiskeriaftalen for det Sydlige Indiske Ocean (SIOFA) samt for Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) blevet tilføjet. Ligeledes er der i Kommissionens

non-paper visse rettelser vedrørende fiskeri i området for Kommissionen for Tunfisk i det Indiske Ocean (IOTC).

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har den 9. marts 2020 et kompromisforslag, hvori det foreslås, at Kommissionens foreslåede supplerende torsketiltag i Nordsøen og Skagerrak slettes.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet vurderes tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Fastsættelse af TAC og kvoter har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Tobis er en industri-fisk, som anvendes til at fremstille fiskemel og fiskeolie. Det er økonomisk en vigtig fisk for dansk fiskeri, samt for den danske fiskemel- og fiskeolieindustri. Priserne for tobis svinger, også afhængigt af udbuddet på verdensmarkedet. Danske fiskeres samlede fiskerimuligheder for tobis var i 2019 på 106.387 tons. Det foreliggende forslag udgør med en dansk kvote på 215.863 t en samlet forøgelse i fiskerimulighederne for tobis for 2020, der dermed forventeligt vil indebære en forøgelse i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

I årene 2011-2015 blev i gennemsnit 63% af de danske fangster af tobis taget i britiske farvande. For 2020 forventes hovedparten af fiskerimulighederne for tobis igen at ligge i forvaltningsområde 1r, der som følge af Brexit overvejende dækker britiske farvande. Ligeledes ligger område 4 udelukkende i britiske farvande.

De foreslåede tiltag for torsk vil have væsentlige erhvervsøkonomiske indvirkninger for det danske, demersale fiskerierhverv. For det første da de foreslåede lukkeområder er meget store og vil betyde en lukning af hele Skagerrak for demersalt fiskeri med de nuværende tilladte redskaber. Derudover tager tiltagene ikke højde for, at Danmark har den største torskekvote i EU27, hvilket betyder, at Danmark har manøvrerum til at have et blandet demersalt fiskeri, samt et vist målrettet fiskeri efter torsk. Tiltagene kan desuden kræve investeringer i nye redskaber. Der vil være behov for en nærmere analyse af de foreslåede undtagelser med henblik på at vurdere, om de i nogen grad kan afbøde virkningerne for visse fiskere.

Tiltagene kan desuden have visse statsfinansielle konsekvenser i form af øgede kontrolfunktioner.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) finder, at Kommissionens forslag vedrørende torsketiltag i Nordsøen og Skagerrak bør slettes af forslaget. Det understreges, at de foreslåede tiltag vil have store konsekvenser for erhvervet. Forslaget til tiltag vurderes ikke at være seriøst og er uproportionalt. Foreningen minder i den sammenhæng om, at der allerede er vedtaget en kvotereduktion på 50 % for 2020 i forhold til 2019. DFPO havde oprindeligt sidste år i samarbejde med fiskerierorganisationer i Nordsølandene, herunder fra Norge og Storbritannien, udarbejdet et udspil til initiativer vedrørende torsk i Nordsøen og Skagerrak, men Kommissionens tiltag ligger milevidt herfra. DFPO støtter de dele af forslaget, der vedrører fiskerimuligheder for tobis og videnskabeligt fiskeri efter torsk i Østersøen.

Marine Ingredients Denmark (MID) finder, at forslaget skal splittes op, så fiskerimuligheder efter tobis kan vedtages hurtigst muligt, så fiskeriet kan begynde 1. april.

WWF Danmark finder, at det bør skrives specifikt ind, at videnskabeligt fiskeri i lukkeperioderne bør begrænses til videnskabeligt fiskeri omfattet af dataindsamlingsforordningen.

Danmarks Naturfredningsforening støtter generelt, at der vedtages beskyttelsestiltag for torsk, men ville gerne have tid til at se nærmere på forslaget. Med hensyn til videnskabeligt fiskeri i lukkeperioderne støtter Danmarks Naturfredningsforening WWF Danmark.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er skeptiske over for Kommissionens forslag til torsketiltag i Nordsøen og Skagerrak, herunder særligt i forhold til processen og introduktion af elektronisk monitoring med anvendelse af kamera i forslaget om fiskerimuligheder. Medlemsstaterne er generelt positive over for elementerne i forslaget om fiskerimuligheder efter tobis og videnskabeligt fiskeri.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at det gøres klart, at videnskabelige fiskerier kan finde sted i lukkeperioderne i Østersøen. Danmark og Tyskland gennemfører videnskabelige togter for torsk i vestlig Østersø med havforskningskibe i lukkeperioden, som er nødvendige af hensyn til at sikre data til den videnskabelige rådgivning.

Regeringen støtter, at TAC for tobis fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES. Regeringen lægger vægt på, at TAC for tobis fastsættes hurtigst muligt, så fiskeriet kan påbegyndes den 1. april 2020.

Regeringen støtter, at der skal fastlægges målrettede tiltag for torsk, herunder i forhold til at sikre en bedre kontrol og monitorering af fangster. Regeringen finder imidlertid, at de foreslåede tiltag ikke er proportionale, givet de meget store områdelukninger, der går ud over de identificerede områder med store forekomster af for eksempel ungtorsk og rammer alt demersalt fiskeri. Dertil kommer, at så væsentlige ændringer forudsætter tilstrækkelig tid til analyse. Regeringen finder på den baggrund, at tiltagene for torsk bør udgå af forslaget. I stedet støtter regeringen, at den regionale gruppe for Nordsølandene (Scheveningen) arbejder på en fælles henstilling om tiltag for torsk med henblik på vedtagelse snarest muligt, så tiltagene kan få effekt i 2020.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.